

NOTAT

OMRÅDER FORBEHOLDT PRODUKTIONSERHVERV

I forbindelse med moderniseringen af planloven i 2017 blev der bl.a. indført et krav om, at kommunerne i deres planlægning tager hensyn til produktionsvirksomhederne, herunder deres drifts-og udviklingsmuligheder. Hensigten er at undgå potentielle miljøkonflikter og skabe stabile, investeringssikre og attraktive erhvervsområder, samtidig med at byerne skal kunne udvikle attraktive boligområder.

28. august 2020

Med planlovsændringen er der ligeledes indført regler om skærpet fokus på at inddrage miljøforhold i den fysiske planlægning. Dette indebærer, at kommunerne ud over støj (jf. planlovens § 15 a) nu også skulle inddrage luftforurening og lugt i ny planlægning (jf. § 15 b) – både i kommuneplan og i lokalplaner.

Konkret står der således nu i planloven:

”§ 11 a. Kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for:

24) beliggenheden af erhvervsområder, herunder erhvervshavne, som skal være forbeholdt produktionsvirksomheder, transport- og logistikvirksomheder og friholdes for anden anvendelse uden tilknytning til sådanne virksomheder,

25) beliggenheden af konsekvensområder omkring erhvervsområder, jf. nr. 24

26) udpegning af op til to transformationsområder hvert fjerde år inden for konsekvensområder, jf. nr. 25”

1. Statslige krav til udpegning af områder forbeholdt produktionsvirksomheder

Områder forbeholdt produktionsvirksomheder

Det er et krav, at der fastsættes en retningslinje for områder forbeholdt produktionsvirksomheder.

Der er derimod ikke et krav, at kommunerne udpeger områder forbeholdt produktionsvirksomheder. Hvis kommunerne ikke gør det, skal de argumentere for, hvorfor de ikke mener, at der er et behov i kommuneplanen.

Konsekvensområder

Det er ikke et krav, at kommunerne udlægger et konsekvensområde omkring de udpegede områder forbeholdt produktionsvirksomheder.

Såfremt der udlægges konsekvensområder, skal der fastsættes en retningslinje for beliggenheden af konsekvensområder.

Konsekvensområdet skal opfattes som en opmærksomhedszone, som synliggør, at den pågældende produktionsvirksomhed har en miljøpåvirkning på de omkringliggende arealer.

Uanset konsekvensområde eller ej, så kan kommunen ikke planlægge for miljøfølsom anvendelse, som vil påvirke eksisterende virksomheders produktion eller fremtidige udviklingsmuligheder. Dog kan der planlægges for miljøfølsom anvendelse, hvis virksomhedens produktion kan sikres via afværgeforanstaltninger.

Der er metodefrihed ved udlæg af konsekvensområdet. Kommunerne kan fx vælge en fast grænse på minimum 500 m eller lave en konkret vurdering ud fra eksisterende data om virksomheden.

Transformationsområder

Det er ikke et krav, at kommunerne udpeger transformationsområder.

Udlæg af transformationsområder vil kunne give mulighed for en planlægning for boliger i varigt støjbelastede områder, hvis en række betingelser er opfyldt.

Udpegnings af transformationsområder forudsætter, at området er udpeget som konsekvensområde.

Såfremt der udlægges transformationsområder, skal der fastsættes en retningslinje for dette.

Definition af produktionsvirksomheder

Produktionsvirksomheder er defineret i Erhvervsstyrelsens vejledning om produktionsvirksomheder i kommune- og lokalplanlægningen.

Produktionsvirksomheder er virksomheder, der er omfattet af:

- Bekendtgørelse nr. 1458 af 12. december 2017 om godkendelse af listevirksomhed (godkendelsesbekendtgørelsen)
- Branchebekendtgørelser, som fremadrettet udskilles fra godkendelsesbekendtgørelsen,
- Bekendtgørelse om virksomheder, der forarbejder emner af jern, stål eller andre metaller, som har hjemmel i lov om miljøbeskyttelse (Maskinværkstedsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om miljøkrav for mellemstore fyringsanlæg, som har hjemmel i lov om miljøbeskyttelse
- Virksomheder, der er anført på brugerbetalingsbekendtgørelsens bilag 1, dog ikke husdyrbrug.

Definitionen omfatter ligeledes

- Transport- og logistikvirksomheder.

Disse er ikke nærmere defineret, men omfatter virksomheder, der opererer inden for det område, der normalt er indenfor brancheforeninger og branchekoder herfor. Der vil derfor være tale om en konkret vurdering.

Kommunerne har metodefrihed i forhold til kortlægning af produktionsvirksomhederne samt transport- og logistikvirksomhederne.

Virksomheder af nationale interesse

Erhvervsstyrelsen (ERST) fører tilsyn med, at planlægningen sikrer drifts- og udviklingsmuligheder for virksomheder af national interesse.

Der findes ingen liste over virksomheder af national interesse. Først når ERST foretager en konkret vurdering i forbindelse med planforslagene, vil det stå klart, om planlægningen omfatter virksomheder af national interesse.

Det kan dog tale for, at en virksomhed er af national interesse, hvis det er:

- Større virksomheder med væsentlig investeringer knyttet til beliggenheden
- Virksomheder med oplandseffekt, fx transport-, havne-, råstofs- og forsyningsvirksomheder
- Virksomheder som indgår i en væsentlig regional værdikæde

Kommunerne har dog ingen særskilt forpligtigelse i forhold til virksomheder af national interesse. Der er intet krav om, at kommunen udlægger en konsekvenszone rundt om virksomheder eller havne af national interesse.

Øvrigt

Kommunerne kan, men skal ikke, gå i dialog med virksomhederne om deres evt. behov for drifts- og udviklingsmuligheder.

2. Dialog med Erhvervsstyrelsen (ERST)

Dialog med ERST har afklaret, at "områder forbeholdt produktionsvirksomheder" skal tages bogstaveligt. Der må ikke etableres virksomheder, der falder uden for definitionen af produktionsvirksomheder, i disse områder.

Dialogen har også afklaret, at kommunerne har en høj grad af frihed til selv at bestemme, hvilke områder, der skal udpeges. Vi har ikke pligt til at udpege bestemte områder, selv om der ligger mange produktionsvirksomheder. Vi har heller ikke pligt til at udpege bestemte områder, selvom de rummer virksomheder af national interesse.

Ifølge ERST er lovens intention opfyldt, hvis kommunerne blot udpeger ét område forbeholdt produktionserhverv.

Det er kun nødvendigt at redegøre for de arealer, man udpeger. Dermed skal der ikke redegøres for hvert af de arealer, man fravælger. Her vil en generel redegørelse omkring fravalg være tilstrækkelig.

En udpegning af et område forbeholdt produktionserhverv behøver ikke at følge kommuneplanrammens afgrænsning.

3. Administrative overvejelser, fordele og ulemper

Den politiske intention med de nye bestemmelser i planloven har været, at kommunerne skulle bruge dem aktivt til beskyttelse af produktionsvirksomheder (f.eks. på erhvervshavne) og til forebyggelse af miljøkonflikter. I praksis giver det dog nogle udfordringer, også for erhvervslivet, især når det drejer sig om allerede udbyggede erhvervsområder i sammenhæng med eksisterende byområder.

Fordelen ved at udpege områder forbeholdt produktionserhverv kan være, at man sender et signal, også i den overordnede planlægning, om, at det i visse områder er produktionsvirksomhederne, der prioriteres, og at man i umiddelbar nærhed af områderne ikke skal forvente at få lov til anvendelser, der kan give konflikt med disse.

På den anden side er de nuværende miljøkonflikter mellem erhverv og boliger ofte resultatet af tidligere tiders planlægning, hvor der ikke var samme fokus på miljøforhold, som der er i dag. Nye potentielle miljøkonflikter håndteres i dag i krydsfeltet mellem miljølovgivningen på den ene side og kommuneplanlægning (ift. ændret arealanvendelse) og lokalplanlægning på den anden. En udpegning af områder forbeholdt produktionserhverv i kommuneplanen vil umiddelbart ikke ændre det reelle beskyttelsesniveau for produktionsvirksomhederne.

Til gengæld vil udpegningen af områder forbeholdt produktionserhverv give en begrænsning i de berørte områder. Det vil betyde, at der vil være virksomhedstyper, som fremadrettet ikke må etablere sig i et udpeget område, hvis de ikke er omfattet af definitionen af ”produktionsvirksomheder”. Allerede etablerede virksomheder, der ikke er omfattet af definitionen, vil fortsat kunne blive i områder forbeholdt produktionserhverv, men deres udviklingsmuligheder vil fremover være begrænsede.